

Білоцерківський національний аграрний університет
Біолого-технологічний факультет
Кафедра генетики, розведення та селекції тварин

	<p align="center">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Розведення та селекція риб»</p> <p>Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство Спеціальність: 207 «Водні біоресурси та аквакультура» Освітньо-професійна програма - «Водні біоресурси та аквакультура»</p>
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	5 кредитів /150 годин
Семестр	6
Форма контролю	Залік
Мова викладання	українська
<p>Профайл викладача</p> 	<p>Старостенко Ірина Сергіївна Посада: доцент кафедри генетики, розведення та селекції тварин Науковий ступінь: кандидат сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус №9 (вул. Героїв Чорнобиля 3а), ауд. 426, (кафедра генетики, розведення та селекції тварин). E-mail: starostenko63@ukr.net orcid.org/0000-0002-0802-4088 Зв'язок з викладачем: +380675287757</p>
Опис дисципліни	Навчальна дисципліна «Розведення та селекція риб» спрямована на здобуття студентами глибоких знань про біологічні особливості розведення різних видів риб, специфіку їх розмноження, сучасні методи селекції риб в сучасних екологічних та економічних умовах, перспективи розведення в Україні нетрадиційних видів риб.
Передумови для вивчення дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна «Розведення та селекція риб» базується на знаннях таких дисциплін, як «Зоологія», «Біологічні основи рибного господарства», «Генетика риб», «Фізіологія та біохімія риб», «Гідробіологія», «Рибальство», «Годівля риб».
Мета вивчення дисципліни	Набуття здобувачами знань, умінь і навичок щодо вирощування повноцінних плідників бажаного типу, проведення комплексної оцінки ремонтного молодняку та плідників риб, надання теоретичних та практичних знань щодо розведення поряд з традиційними (короп і рослиноїдні риби) інших цінних видів риб, у т.ч. нетрадиційних.

<p>Формат дисципліни</p>	<p>Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань тощо. Практичні заняття проходять у вигляді практичних занять з виконанням розрахункових завдань, постановкою проблеми та її вирішення; конференцій; ділових та рольових ігор; наукового гуртка. Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дуальна форма навчання, дистанційна тощо) можуть використані платформи Moodle, ZOOM, Google платформа. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Розуміти організаційні основи, прогресивну систему розвитку рибництва в Україні та роль і місце в ній методів розведення риб та селекційно-плеємінної справи.</p> <p>Знати біологічні особливості розмноження і розвитку риб у разі їх природного і штучного розведення.</p> <p>Вміти проводити селекційний відбір та добір батьківських форм, а також застосовувати різні види схрещування об'єктів рибництва.</p> <p>Знати основні напрями і цілі селекції та розведення, ріст, життєздатність і стійкість до захворювань, швидкість статевого дозрівання, харчову цінність риби. Породи і внутрішньопородні типи риб, структуру селекційно-плеємінних господарств, методи селекційно-плеємінної роботи, типи схрещування, промислової гібридизації, гетерозису, форми і методи відбору, порід і порідних груп</p> <p>Вміти розводити риб за штучних умов заводським способом, формувати групи плідників, отримувати статеві продукти, осіменяти ікру, проводити її інкубацію, лікувально-профілактичні заходи, підрощування і облік личинок.</p> <p>Знати правила проведення штучного розведення основних об'єктів корошових риб: коропа, товстолобів, амурів, відбору і вирощування їх ремонтних стад.</p> <p>Володіти технологією заготівлі і консервації гіпофізів, готувати гонадо-стимулювальні розчини, ін'єкувати самців і самок, штучно створювати екологічні умови для їх статевого дозрівання а також отримання ікри і молок.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p style="text-align: center;"><i>Змістовий модуль I. Теоретичні основи розведення риб</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Значення риби в житті людини. 1.2. Використання закономірностей розвитку риб під час їх розведення 1.3. Вчення про породу. Породи коропа та форелі. 1.4. Природне розведення риб. Розведення коропа. 1.5. Штучне розведення. Еколого-фізіологічний спосіб стимуляції дозрівання статевих продуктів у риб. 1.6. Розведення рослиноїдних риб. 1.7. Розведення форелі і осетрових, веслоноса та деяких нетрадиційних об'єктів рибництва України. <p style="text-align: center;"><i>Змістовий модуль II. Селекційно-плеємінна робота в рибництві</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Система селекції риб. Основні напрями і цілі. 2.2. Організація селекційно-плеємінної справи у рибництві. Форми і методи селекційно-плеємінної роботи з рибами. 2.3. Генетичні методи селекції риб. 2.4. Форми плеємінної роботи в рибництві. Відбір та підбір. 2.5. Бонітування та облік плеємінних риб.

	<p>2.6. Методи розведення у рибництві. 2. 7. Промислова гібридизація в рибництві.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Під час лекційних годин використовується: розповідь – оповідна, описова форма розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням; обговорення – для усвідомлення за допомогою діалогу поняття основних технологічних прийомів. Під час практичних заняття застосовують нормативну документацію, рольові ігри щодо розв’язання можливих непередбачуваних ситуацій на підприємстві. При виконанні самостійної роботи застосовують базові знання і практичні навички, також дослідницький практикум.</p>
<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об’єктивних причин навчання може відбуватись в on-line режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність. Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <p>1. Гринжевський М.В., Шерман І.І., Грициняк І.І., Василець С.В., Третяк О.М., Томіленко В.Г., Олексієнко О.О., Мрук А.І. Організація селекційно-племінної роботи в рибництві. К.: «Рибка моя», 2016. – 352 с. 2. Шерман І.М., Євтушенко М.Ю. Теоретичні основи рибництва: підручник. К., 2011. 499 с. opasnykh virusov ryb metodom PTsR. Rybovodstvo i rybnoe khozyaystvo, 3, 21-25. 19. Isaeva, N. M., & Morozov-Leonov, S. Yu. (2007). Transgennyye ryby: sovremennoe sostoyanie problemy. Tsitologiya i genetika, 4, 72-79 3.Шерман І.М. Технологія виробництва продукції рибництва [Текст] : підручник; затв. М-вом аграрної політики / І.М. Шерман, В.Г. Рілов. К. : Вища освіта, 2005. 351 с. 4. Організація селекційно-племінної роботи у рибництві / Гринжевський М.В., Шерман І.М., Грициняк І.І. та ін.; За ред. Гринжевського М.В. та Шермана І.М. К., 2006. 352 с. 5. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни «Розведення та селекція риб» для студентів екологічного факультету спеціальності 207 - водні біоресурси та аквакультура / І.С. Старостенко, Р. В. Ставецька, , О.І. Бабенко, Н.І. Клопенко, С.В. Ткаченко. Біла Церква, 2022. 52 с. 6. Шерман І.М., Євтушенко М.Ю. Теоретичні основи рибництва: підручник. К.: Фітосоціоцентр, 2012. 484 с. 7. Андрющенко А.І., Алімова С.І. Ставове рибництво: Підручник. К.: Видавничий центр НАУ, 2018. 636 с. 8. Методичні вказівки до виконання самостійних робіт для студентів</p>

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» з дисципліни «Розведення та селекція риб»/ І.С. Старостенко, Р. В. Ставецька, О.І. Бабенко, Н.І. Клопенко. Біла Церква, 2022. 27 с.

9. Конспект лекцій з дисципліни «Розведення та селекція риб» для студентів рівня вищої освіти спеціальності 207 «Водні біоресурси та аквакультура» /І.С. Старостенко. Біла Церква, 2022. 82 с.

Додаткова література

1. Закон України "Про охорону навколишнього середовища". -ВР №1268-12 від 26.06.91.

2. Закон України "Про природно-заповідний фонд України". -ВР № 2456-12. 1992.

3. Наукове обґрунтування рибогосподарського освоєння веслоноса в Україні / М.В. Гринжєвський, О. М. Третяк, А. І. Андрющенко та інші. // Рибне господарство. 1999. Вип. 52-53. С. 3-77.

4. Наукове обґрунтування вселення цінних об'єктів аквакультури у внутрішні водойми України для підвищення їх рибопродуктивності / М.В. Гринжєвський, А. І. Андрющенко, О. М. Третяк та інші. // Рибне господарство. 1999. Вип. 51. С. 3-37.

5. Сучасна аквакультура: від теорії до практики. Практичний посібник. К.: «Простобук», 2016. 119 с.

6. Sachar A., Raina S. Effect of Inorganic Pollutant (Nitrate) On Biochemical Parameters of the Fish, *Aspidoparia Morar* // International Journal of Innovative Research in Science, Engineering and Technology. 2014. Vol. 3, № 5. P. 12568–12573.

7. «Using inter simple sequence repeat multi-loci markers for studying genetic diversity in guppy fish»/ Mohammadreza Mohammadabadi, Valentyna Oleshko, Olexandr Oleshko, Leonid Heiko, Iryna Starostenko //Turk J Fish& Aquat Sci. 2021. Sci. 21(12). P.603-613.